

Skvosty regionu

Projekt Stavba čtvrtstoletí mapuje stavitelství v Česku za posledních pětadvacet let. Do projektu se už přihlásilo více než 200 staveb. V dnešním vydání si můžete prohlédnout některé z nich, přečíst si příběh stavby z našeho regionu, o osobnostech českého stavitelství i rozhovor s iniciátory projektu.

Více uvnitř

2 Hradec Králové chce ukončit soudní spor kvůli odstranění cyklověže. Současně už plánuje místa, kam by bylo možné nové cyklověže umístit.

3 Na opravu severních teras, které jsou už dlouho v dezolátním stavu, chybějí peníze. Královéhradecká radnice přemýšlí, jak dál.

16 V Královéhradeckém kraji vznikla za posledních 25 let řada pozoruhodných staveb. Mnohé získaly ocenění za architekturu.

23 Extraligové florbalistky Jičina nestačily doma na pražské Střešovice. Diváci se však nenudili, když viděli spoustu branek.

Zprávy z okresu

Komentář

Zed' po třiceti letech

Ivana Fričová
redaktorka

Studenti hradecké univerzity se společně s pamětníky listopadových událostí roku 89 rozhodli znovu, po třiceti letech, postavit na hradeckém Ulrichově náměstí zed' z papírových krabic. Zdálo by se – repliku té revoluční, kterou lidé spontánně postavili během několika prosincových dnů pod okny komunistických a policejních úřadů. Zed' tehdy velmi rychle nabyla ohromných rozměrů do výšky i do šířky. Lidé se u ní den co den scházeli, plni nadějí, pocitu nového začátku. Taková byla i hesla psaná na krabicích: Chceme svobodné volby, Pryč s komunisty, Neustoupíme.

Lidé u té ikonické zdi před třiceti lety zaníceně diskutovali, plánovali, zapalovali svíčky, a rozcházeli se často i hluboko po půlnoci.

Ta letošní zed' byla jiná. Na tom stále smutném a po setmění liduprázdném mramorovém náměstí se vršily krabice popsané hesly, které s někdejšími nadějemi ani optimismem neměly pranic společného. Ba naopak: byly důkazem, kolik těch nadějí jsme nechali tiše pohřbit. Máme vládu, která vznikla s podporou komunistů. V jejím čele stojí chlap, kterého soud označil za spolupracovníka Státní bezpečnosti. A volební preference jeho hnutí utěšeně stoupají – dokonce mezi voliči, kteří svůj produktivní věk prožili v hlubokém socialismu. A máme prezidenta, který se při příležitosti 30. výročí sametové revoluce ani neobtěžuje vyjít na veřejnost, natož náležitě uctít nejdůležitější den naší novodobé historie. „Kdybychom tohle všechno věděli před třiceti lety, asi bychom byli méně sameťoví,“ řekl v neděli na náměstí Miloš Hofman, jeden z pamětníků revolučních dnů v Hradci Králové. Náměstí mu tleskalo, ale potlesk je málo.

Vzniknou v Hradci další cyklověže?

Osud historicky první cyklověže v Evropě u hradeckého nádraží je zpečetěn. Město kvůli tomu vede s majitelem věže soudní spor. Ten by nyní mohl ukončit nový plán náměstkyně Věry Pourové (ANO).

TOMÁŠ KULHÁNEK

Zatímco popularita cyklověží všude okolo roste, v Hradci Králové tu vůbec první bourají. Kdo za na první pohled nepochopitelný úkaz může, je otázka sporu mezi minulým a současným vedením města. Jisté je, že věž stála od začátku na dvou různých pozemcích a nyní musela jít k zemi kvůli plánované demolici hotelu Černigov.

„Minulé vedení města mělo pět let a osm měsíců možnost tu situaci nějak řešit. My teď narážíme na to, že byla vyslovena pouze řada slibů a tím to skončilo,“ vysvětlil primátor Alexandr Hrabálek (ODS). V roce 2017 zastupitelé rozhodli, že město má věž odkoupit a dál provozovat. K tomu ale nikdy nedošlo.

Právní spor se nyní vede o to, zda společnost Systematica splnila podmínky, za kterých mělo město povinnost věž odkoupit. Podle bývalého náměstka primátora Jindřicha Vedlička se tak stalo na konci minulého volebního období. „Můj nástupce pan Bláha si s tím již nedokázal poradit a dovést věc k úspěšnému konci,“ napsal Vedlich na svůj facebookový profil.

Majitel společnosti Systematica Rudolf Bernart věž v polovině loňského roku kvůli neaktivitě města uzavřel. Ani po komunálních volbách se situace nijak dramaticky neměnila. Na jaře rada města odmítla zaplatit 4,65 milionu korun v rámci mimosoudního vyrovnání a rozběhl

Foto: Michal Fanta

se soudní spor. Až nyní přišel nečekaný obrat. Náměstkyně Věra Pourová se minulý týden sešla s Bernartem.

„Doteď bylo město pouze pasivní, ale tato schůzka byla mimořádně vstřícná,“ informoval Bernart. Pourová nyní vyvolá v koaliční radě jednání, na kterém bude navrhovat, jak celou situaci urovnat. Na

koaliční jednání přijde s novým návrhem dlouhodobé spolupráce. „Chci hledat řešení, jak do města cyklověže dostat. Dokážu si je představit třeba u zimního stadionu, u plaveckého bazénu, u Flošny nebo u nemocnice. Těch míst je víc,“ řekla Deníku Pourová.

Dohoda se společností Systematica by tentokrát neměla spočívat ve finančním vyrovnání, ale v nabídce pozemků pro nové cyklověže.

„Můj záměr je přesně v tomto smyslu. Budeme o tom jedna na koaličním jednání koncem listopadu,“ potvrdila Pourová.

Cyklověže fungují na 17 místech Česka a Slovenska, mimo jiné u hradeckého Futura, v Jaroměři či Trutnově. „A dalších osm měst na projektu vybudování cyklověží pracuje,“ zakončil Bernart.

„Chci hledat, jak do města cyklověže dostat. Dokážu si je představit třeba u zimního stadionu, u plaveckého bazénu, u Flošny nebo u nemocnice.“

Věra Pourová

Zprávy z okresu

Na opravu teras chybějí peníze. Radnice přemýšlí, jak dál

Už od roku 2012 existuje vítězný projekt na rekonstrukci severních teras v centru Hradce Králové. Jenže zatímco stav teras se každým rokem zhoršuje a podle geologů v některých místech reálně hrozí jejich sesuv, plánovaná oprava se naopak každoročně odkládá.

TOMÁŠ KULHÁNEK

Ačkoliv současná koalice v programovém prohlášení uvedla rekonstrukci severních teras jako prioritu, nyní přiznává, že v nejbližší době s ní nezačne. Chybějí totiž peníze.

O potřebě generální opravy severních teras se v krajském městě mluví už přes deset let. Neoptimističtější situace vypadala v roce 2012. V architektonické soutěži vypsané hradeckou radnicí tehdy zvítězil projekt firmy Projektil a zdálo se, že rekonstrukce brzy začne. Jenže roky plynuly a místo rekonstrukce postupně docházelo pouze k uzavírání nejnebezpečnějších částí teras. Jejich stav monitorují geologové, kteří už dříve upozornili, že v sedmi místech může reálně hrozit sesuv. Pokud by se hradby opravdu začaly hroutit, mohlo by to mít ničivé následky.

Hradečané se o tom ostatně mohli přesvědčit v roce 2011, kdy se sesunula část hradeb vedle Adalbertina. Padající cihly našťastí nezasáhly lidi, ale poškodily tři zaparkovaná auta. Od roku 2017 je kvůli bezpečnosti naprostá většina severních teras uzavřená. Například během každoročního divadelního festivalu však tudy i přes zákaz proudí z náměstí do Žižkových sadů tisíce lidí.

Že si hradečtí politici vážnost situace uvědomují, dala najevo současná koalice ve svém pro-

Foto: Michaela Horynová

gramovém prohlášení: „Prioritou je pro nás rekonstrukce Velkého náměstí, Severních teras a Žižkových sadů,“ píše se hned na jeho první straně.

Jenže ani po roce od voleb to nevypadá, že by se realizace oprav blížila. Město sice podalo žádost o územní rozhodnutí, nyní je už ale dlouhé měsíce územní řízení přerušeno. Na základě výzvy stavebního úřadu pracuje magistrát na doplnění žádosti. Investiční náměstek primátora Jiří Bláha (ODS) věří, že sedm let starý návrh se na konec uskutečnit podaří.

„Nadále projekt považujeme za velmi důležitý, a proto byl zařazen mezi strategické projekty ITI na nové období 2021+,“ uvedl Bláha.

Město se tedy pokusí získat na projekt evropské dotace. Zároveň je však ze slov náměstka zřejmé, že začátek prací je zatím v nedohlednu. To přiznává i nejsilnější koaliční strana. „Musím přiznat, že s dalšími plány, co teď máme před sebou, to není úplně prioritou. Myslím si, že není reálné, že bychom se do toho pustili třeba v nejbližším roce,“ řekla Deníku náměstkyně primátora Věra Pourová (ANO). Severní terasy jsou podle ní obrovskou bolestí města a vzhledem k finanční

náročnosti projektu nevyklučuje ani přehodnocení způsobu oprav. Cena rekonstrukce se odhaduje asi na 200 milionů korun. Ani další koaliční strana není o uskutečnění nákladného projektu přesvědčená. „Myslíme si, že cena, do které se rozpracovaný projekt dostal, je vzhledem k dalším plánovaným výdajům mimo možnosti města. Uvítali bychom spíše cestu postupné rekonstrukce teras,“ vysvětlil předseda zastupitelského klubu Změny pro Hradec a Zelených Adam Záruba.

Zajímavosti, o nichž možná nevíte

Znáte Škoda Handy?

Cílem tohoto programu je pomáhat osobám se sníženou pohyblivostí opět získat mobilitu. Specialisté společnosti poskytují poradenství v rámci prodejní sítě ŠKODA AUTO a jsou připraveni pomoci s nákupem nového vozu za zvýhodněnou cenu. Dokáží přiblížit možnosti financování vybraného auta (díky ŠKODA Handy je možné financovat vůz s 30% akontací s 0% navýšením), představí zvýhodněné ŠKODA Pojištění a zajistí optimalizaci a nezbytné úpravy na míru, díky kterým může majitel svůj vůz plně ovládnout. Pomáhají také s vyřízením státního příspěvku. Další předností je, že autorizované servisy ŠKODA se pak se zvýšenou péčí o vůz dále starají. Umožňují snížit cenu opravy nebo údržby při zachování vysoké kvality například prostřednictvím předplaceného servisu nebo šekové knížky na slevy.

Celý tento projekt navíc úzce souvisí s úsilím společnosti ŠKODA AUTO o zvyšování bezpečnosti na silnicích, kam patří například kampaň Bezpečný pátek.

INZERCE

KAMENICTVÍ

WWW.KAMENICTVI-KURKA.CZ

Zakázková kancelář:
Pardubice - J. Palacha 853 (naproti OC Billa)

Provozovna, dílny, sklady:
Přelouč - Štěpánov 1

T: 466 330 074, M: 777 337 383
E: kurka@kamenovyroba.cz

775 337 383

KAMENICTVÍ PRO VÁŠ HŘBITOV

Jak vidí Češi listopad 1989

Kina nebyla za socialismu jen k randění, šlo o tichý vzdor

Jak vidí
Češi listopad 1989

JAROSLAV KRUPKA

Když si náctiletí domlouvali za socialismu společný sraz, bylo místní kino jedním z nejčastějších míst setkání, lhostejno, zda dotyční mladí lidé žili ve velkém městě, na maloměstě nebo na vesnici. Biografie byly zkrátka všude. A chození do kina představovalo osobitý společenský fenomén, který přesahoval hranice pouhé zábavy.

Odhadnete, kolik bylo v někdejší Československu na sklonku socialistické éry kin? Dva tisíce dvě stě. A kolik diváků je ročně plnilo? Ještě v prvním porevolučním roce 1990, kdy se otevřela spousta dalších možností trávení času, přišlo do setmělých sálů celkem 35 milionů lidí.

Biografie v každé vesnici a v každé čtvrti větších měst byly

jedním z fenoménů, které nám trochu scházejí. Jednosálová kina se sklápěcími sedačkami měla své kouzlo a byla to zábava v místě, za níž se nemuselo nikam dojíždět. Svou působivou atmosféru měla také letní kina, v nichž se chataři a chalupáři potkávali s trampy, s vodáky a s místními lidmi.

Kina byla v socialismu velmi silným komunitním pojítkem – nešlo jen o to, že na své první rande většina kluků a dívek zamířila právě do kina. Prostory před kinem byly i velmi oblíbeným a častým místem srazů nejrůznějších part, protože při čekání na sebe navzá-

jem mohli jejich členové prostudovat vývěsku s programem a prohlédnout si fotky.

Biografie navíc byly i prostorem, kde se tu a tam dal veřejně projevit názor, který nebyl u režimu v kurzu. To se projevovalo různými formami. Pamětníci 80. let si například vzpomínají na demonstrativní potlesky, které provázely po skončení promítání Amadea Miloše Formana nebo zfilmovanou verzi představení Šašek a královna od Věry Chytilové.

Nikde se o těchto potlescích veřejně nepsalo, nikdo je ne-nařizoval – ale každý věděl, že se při těchto představeních

tleská. V případě Amadea šlo nejen o ocenění vynikajícího filmu, ale i o vyjádření souhlasu s Formanovým osudem, jenž byl jako „emigrant“ oficiálními médii nepřipomínán a měl i se svou tvorbou vymizet z paměti, v případě Chytilové zase lidé oceňovali jinotaj o klaunské vzpouře proti moci, který v Polívkové hře nacházeli.

FILMOVÉ KLUBY V „ŠEDÉ ZÓNĚ TOLERANCE“

Samostatnou kapitolu tvořily filmové kluby, nacházející se v určité „šedé zóně“ komunistické tolerance, kde bylo tu a tam možné zhlédnout tituly, které byly z normální distribuce staženy a nevysílala je ani televize, ale na druhé straně nebyly vysloveně trezorové – příkladem je třeba snímek Nebeští jezdci režiséra Jindřicha Poláka z roku 1968 o československých letcích bojujících za druhé světové války v Anglii, nebo legendární Starci na chmelu režiséra Ladislava Rychmana, považovaní za dodnes nepřekonaný český muzikál.

Foto: Deník/archiv

Komunisté: Připravujte žáky i na válku. Branná výchova

Česko – Jedním z předmětů, které zmizely po listopadu 1989 ze školních osnov, byla tzv. branná výchova.

Zmizely tak i nácviky v používání plynových masek, spojené s nezapomenutelným vytíráním páchnoucí gummy vatičkou namočenou v lihu, nebo dětská branná soutěž Partyzánský samopal, v níž se děti cvičily v orientaci v lese, hodů gumovým granátem a střelbě ze vzduchovky. Skončily i výlety v pláštěnkách a igelitových pytlících navleče-

ných na rukou a na botách, které měly ochránit omladinu před případným jaderným útokem.

Takzvaná obrana země patří k základním kamenům většiny totalitních společností, socialistické Československo nevyjímaje.

Její zásady vytyčil už v roce 1966 13. sjezd KSČ, který ji označil za úkol nejvyšší důležitosti. Ve školách se stala branná příprava součástí tělesné výchovy, později od ní byla ale oddělena a na střed-

ních i na některých základních školách se učila samostatně.

Nové zásady branné výchovy definoval v květnu 1971 nový generální tajemník ÚV KSČ Gustáv Husák. „Vedení strany přijalo opatření, kterým by se prohloubila branná výchova obyvatelstva a zvláště mládeže, aby obrana našeho socialistického státu byla ctí a vlasteneckou povinností každého občana.“

„Mimořádný význam“ branné výchovy mládeže zdůraznil i ÚV KSČ v červenci 1973:

„Má-li škola plnit beze zbytku svou funkci, musí respektovat možnost, že život společnosti může být nejen mírový, ale může mít i válečný charakter. Proto musí své žáky soustavně připravovat a morálně i fyzicky vyzbrojovat i pro válečný život,“ uvedl.

Komplex branné výchovy zahrnoval politické, odborné, tělovýchovné a psychologické prvky. V podstatě se dá říci, že to byla jedna z nejtypičtějších součástí komunistické výchovy. **(kj)**

Bono publico otevřelo své brány, září novotou a vyhrává

Na konci září se za zvuku hymnu *Stabat Mater* od kosteleckého barokního skladatele Františka Ignáce Tůmy po dvou letech opět otevřely brány hradeckého schodiště *Bono publico* v historickém centru Hradce Králové. Rekonstrukce empirové stavby vyšla na necelých 30 milionů korun a zhotovitelem se stala společnost MATEX HK s. r. o. Stavba si na jedné straně ponechává historický ráz, na druhé přináší řadu technologických novinek.

MATEX HK

Hradec Králové – Schodiště *Bono publico* propojuje Velké náměstí na vyvýšeném historickém centru Hradce Králové s níže položenou třídou Komenského, což z něho dělá jedno z nejfrekventovanějších míst města. Z důvodů řádění vandalů, opadávající omítky a vlhcnoucího zdiva, ve kterém se usazovala sůl, byla stavba v žalostném stavu – proto byla od poloviny roku 2017 uzavřena a prošla rozsáhlou rekonstrukcí. „Stavba byla rozdělena do dvou fází. V té první, od června do října 2017, byla provedena elektrosmóza. Došlo k odstranění omítky a k vysušení zdiva. Zároveň jsme do zdi instalovali technologii, která by případnému dalšímu vzlínání vlhkosti měla zamezit,“ popisuje Petr Dvořák, ředitel divize pozemních staveb Matex HK. Z důvodu sanace obvodového zdiva a následného vkládání speciální nĕkolikavrstvé izolace bylo nutné provést výkop do hloubky téměř 8 metrů. V té době tam společně se stavbaři intenzivně spolupracovali také archeologové – a bylo proč. Na horní hraně biskupských zahrad byl odkryt pravěký val, který sloužil jako opevnění. V něm byly nalezeny zlomky keramických nádob i pazourkové nástroje staré 3300 až 5500 let. Znovu se tedy potvrdilo, že

BONO PUBLICO. Historická stavba s moderními prvky. Po dvou letech hradecká dominanta opět propojuje Velké náměstí s Komenského třídou. Foto: MATEX HK s. r. o.

návřší, kde je dnes Velké náměstí, bylo silně osídleno již v pravěku. V mladších vrstvách archeologové našli zlomky kuchyňské i stolní keramiky, části různých nástrojů, šperky nebo ozdoby z ošacení, které je možné datovat do renesance, tedy 16. – 17. století.

„V druhé etapě se *Bono publico* dočkalo kompletní výměny schodů, které jsou stejně jako ty původní dubové. Součástí byly i nové vnitřní i venkovní omítky, nová okna v tamburech nad odpočívadly, kompletní výměna měděné krytiny na střechách a římsách, nová pískovcová a žulová dlažba, sadové úpravy v okolí, osvětlení a ozvučení objektu. Schodiště dostalo nové hydroizolační prvky, kdy využíváme i reminiscenci historické izolace v podobě jílové hydroizolace,“ říká Petr

Dvořák. Novinkou, kterou schodiště návštěvníky přivítá, bude i interaktivní složka v podobě zabudovaných reproduktorů. Ty budou obsluhovat sami návštěvníci na panelu, kde budou mít na výběr z několika hudebních smyček, které nahrála hradecká filharmonie. Hudba je určitým způsobem spjata s městem a je možné ji měnit v průběhu ročních období nebo ve spojení s akcemi, které se v danou dobu ve městě konají. „Proti vandalům bude schodiště zabezpečeno kamerovým systémem napojeným na městskou policii a reproduktory, které poslouží strážníkům, aby případné vandaly od jejich počí-

nání odradili,“ dodal Petr Dvořák.

VRÁCENÍ PŮVODNÍ PODOBY

Obnova památky vychází z dobové fotografie. Kromě zvuku a světla nedošlo k žádné modernizaci. „Spolu s architekty jsme se vrátili na úroveň nejstaršího dochovaného projektu, historický ráz stavby je tak udržen,“ říká Petr Dvořák a zakončuje: „Jsme rádi, že je tato stavba součástí našeho portfolia. – Jsme rádi, že jsme se podíleli na rekonstrukci tak významné hradecké dominanty. Jsme pyšní na výsledek. Na propojení původního a moderního. Rozdíl je patrný na první pohled a ohlasy jsou velmi pozitivní.“

Malý princ zakouzlí v hradeckém divadle

čtvrtek 21. listopad, 19.00, Klicperovo divadlo

Benefiční divadelní představení na podporu výstavby hospice. Klicperovo divadlo uvede hru Malý princ režiséra Šimona Cabana, v hlavní roli s hercem Janem Cinou, který

byl za tuto roli nominován na Cenu Thálie. Výtěžek ze vstupného bude věnován na podporu Domácí hospicové péče a na výstavbu lůžkového hospice ve Stěžerách. Představení začne v 19 hodin.

Beseda s generálem Petrem Pavlem

středa 20. listopad, 17.00, Biskupské gymnázium

Beseda s podtitulem „Co vy NATO, pane generále?“, v prostorách auly Biskupského gymnázia HK. Petr Pavel je český voják, generál Armády České republiky, který v letech 2015–2018 působil jako

předseda vojenského výboru NATO. Před několika dny naznačil možnost kandidatury v příštích prezidentských volbách. Debatu budou moderovat studenti gymnázia. Vstup pro veřejnost je volný.

Monkey Business vystoupí na Náplavce

sobota 23. listopad, 20.00, hudební klub Náplavka

Vrcholem podzimní klubové sezóny bude na hradecké Náplavce vystoupení velikanů tuzemské hudební scény Monkey Business. Tahle hudební lahůdka potěší především milovníky funky music.

K předplatnému sobotního Deníku s přílohou Víkend

luxusní sada kosmetiky

ŘEKNI TO DÁRKEM

ZDARMA

Nádherný dárkový balíček plný přírodní tělové kosmetiky s přirozenou vůní čerstvých květů potěší každou ženu.

deník

Objednávejte na mojepredplatne.cz nebo 272 015 015

Divadlo Drak odehraje představení „Cesta“

sobota 23. listopad, 17.00 a 19.00, Studio Divadla Drak

Posledním premiérovým titulem, který Divadlo Drak uvede v roce 2019, je autorská inscenace „Cesta“ Tomáše Jarkovského a Jakuba Vašíčka. Divadelní road movie o mnohdy nelehkém putování za pochopením vlastní identity a o hledání svého místa v životě je určena dospívajícímu publiku. Představení se koná v sobotu od 17 a 19 hodin ve Studiu Divadla Drak. Tvůrci inscenace nechávají dospívající diváky kráčet spolu s Jackem, pojmenovaném právě po tulácké dvojici autorů London-Kerouac, po cestě hledání sebe sama. Hranice mezi cestou k sobě, a naopak útekem od sebe samého je přinejmenším zpočátku vel-

mi nejasná, a ne každá cesta také vede k cíli. Stejně tak ne všechno, co v životě děláme, musí mít nějaký předem stanovený účel. I ztrácení se na vlastní cestě, bloudění, objevování nových směrů, nebo jenom prodlévání může být užitečné a obohacující.

KAŽDÝ DRUHÝ ŘIDIČ BYL UŽ VE SVÉM ŽIVOTĚ SOUČÁSTÍ DOPRAVNÍ NEHODY

Ženy jsou opatrnější, muži ne

Dopravní nehody jsou součástí každodenního života. Svědkem nehody byl už téměř každý.

Asociace Záchraný kruh nechala zpracovat průzkum ke své kampani pod názvem Ty to zvládneš, ve které představuje inovativní instruktážně analytická videa vycházející z reálných dopravních nehod.

„V našem projektu představujeme divákům unikátní spojení reálných záběrů složek Integrovaného záchranného systému ze zásahů společně s analýzou nehod a preventivně emotivním sdělením z úst záchranařů. Díky analytické části a výpovědím záchranařů zasahujících na místě události seznámujeme diváka jak s průběhem zásahu, tak hlavně s důvody vzniku nehody a zejména pak specifikací chyb. Naším cílem je, aby si divák uvědomil rizika a aby se počet dopravních

Z KAMPANĚ SETKÁNÍ S REALITOU – snímek zachycuje zásah při reálné dopravní nehodě.

nehod snížil na minimum,“ představuje projekt Veronika Krajsová, prezidentka Asociace Záchraný kruh.

KDO JE ZA VOLANTEM OPATRNĚJŠÍ

Z průzkumu, který dělala agentura STEM/MARK, vyplývá, že kampaně upozorňující na rizika u dopravních nehod ovlivňují při řízení 91,3 % řidičů. Po zhlédnutí reálných ukázek z dopravních nehod 60,5 % mužů a 71,7 % žen uvedlo, že bude řídit opatrněji.

„Obecně platí, že ženy jsou za volantem opatrnější. Méně bourají, jezdí pomaleji a více dbají na svou bezpečnost. My máme velkou radost nejen z reakcí žen, kampaň totiž velmi

pozitivně vnímají také řidiči. Dokonce 94,9 procenta mužů v průzkumu uvedlo, že díky reálným záběrům z nehod, které se v naší kampani objevují, si řidiči lépe uvědomí, jaké nebezpečí na silnicích hrozí. A z našich zkušeností víme, že jakmile si člověk riziko uvědomí, upraví svoje řízení a jezdí výrazně zodpovědněji,“ říká Lukáš Hutta, výkonný manažer Asociace Záchraný kruh.

NEJVÍCE UNAVUJE MONOTÓNÍ CESTA

Respondenti v průzkumu měli také uvést, jaké tři faktory nejvíce ovlivňují jejich soustředění při řízení. Nejčastěji řidiči odpověděli, že je unavuje monotónní cesta (52,5 %), jejich po-

zornost také snižuje únava (48,8 %), křik v autě (30,0 %) reklamy v okolí (23,0 %) nebo moderní technika ve voze (14,8 %).

„Monotónní cesta například z rodinné dovolené je velmi vyčerpávající. Pokud navíc přičítáme, že řidič sedí za volantem už dlouhé hodiny, je noc a ostatní spolucestující spí, tak je riziko mikrospánku opravdu vysoké. Pokud řidič cítí jakékoliv příznaky únavy, měl by na prvním odpočívadle nebo benzinové pumpě zastavit a nabrat nové síly,“ radí Lukáš Hutta.

Součástí průzkumu byla také otázka, jestli by si řidiči přáli, aby na českých dálnicích byl zvýšen rychlostní limit. Takzvanou německou variantu, tedy neomezenou rychlost na dálnicích, by volilo 11,4 procenta dotázaných, o deset až dvacet kilometrů v hodině by rychlostní hranici zvýšilo 37,1 procenta respondentů, stávající varianta vyhovuje 51,5 procenta řidičů. „I u odpovědi na tuto otázku jsme zaznamenali, že ženy mnohem častěji volí klidnější jízdu. Zatímco 44,4 procenta mužů by rádo jezdilo po dálnicích stočtyřicetkou nebo dokonce stopadesátkou, u žen je to pouze 27,8 procenta,“ uzavírá Lukáš Hutta.

Řidiči svůj zdravotní stav velmi často podceňují

Tisíc dopravních nehod je každoročně zapříčiněno špatným fyzickým nebo psychickým stavem řidičů. To znamená, že se každý den na silnicích v České republice stanou tři dopravní nehody, které způsobil člověk, jemuž nebylo dobře, nebo nebyl v ideální kondici.

V České republice celá řada řidičů svůj zdravotní stav podceňuje. Ve společnosti je obecně zakořeněný mýtus, že člověk přeci infarkt nebo mrtvici neovlivní. A právě infarkt je jednou z nejnebezpečnějších záležitostí za volantem.

„Přes třicet dopravních nehod ročně se stane, protože řidič při jízdě zemře v důsledku infarktu myokardu či jiného akutního

stavu. Problém pak ale bohužel nastává i pro ostatní účastníky silničního provozu. Auto s postiženým se stává neovladatelné, navíc nebrzdí a hrozí střet v plné rychlosti. Proto myslete na sebe, své blízké i ostatní cestující a při prvních příznacích navštivte lékaře,“ radí Jiří Smetana, ředitel Zdravotnické záchranné služby Karlovarského kraje. „Člověk by neměl brát řízení na lehkou váhu. Pětina řidičů sedá za volant, i když je unavena. To může vést k mikrospánku, ale i zpomalenému vnímání, což může mít fatální důsledky. Na kvalitu jízdy má vliv i deprese nebo dokonce nachlazení a další běžné nemoci,“ doplňuje Jiří Smetana.

Řidiči také často neznají vedlejší účinky svých léků. Ne-

vhodnost léků pro ně bývala dříve označována přímo na obalech. Dnes se ale musí šofér sám zajímat, prostudovat příbalové letáky a případně konzultovat jejich užívání s lékařem či lékárníkem.

„Nebezpečné jsou zejména léky působící na nervový systém a silná analgetika, tedy silné léky proti bolesti. Problémy ale mohou mít i řidiči užívající léky na cukrovku nebo vysoký tlak,“ varuje Josef Kult, lékař Zdravotnické záchranné služby Karlovarského kraje.

V případech, že řidič ucítí jakoukoliv slabost za volantem, odborníci radí vozidlo na prvním bezpečném místě odstavit.

„Jestliže řídíte vozidlo, je doslova nutností nepodceňovat příznaky náhle vzniklé bolesti,

pocit dušení, záchvat úporného kašle, alergické reakce, závratě, poruchy vidění, pocit na omdlení, brnění končetin, poruchy nebo výpadky hybnosti či řeči. To vše by pro řidiče mělo znamenat jediné — ihned zastavit a potíže řešit,“ podotýká Jiří Smetana.

Asociace Záchraný kruh realizuje kampaň Ty to zvládneš financovanou z Fondu zábrany škod ČKP, ve které představuje inovativní instruktážně analytická videa vycházející z reálných dopravních nehod. Více na webech realita.tytozvladnes.cz a na [facebook.com/tytozvladnes](https://www.facebook.com/tytozvladnes).

STAVBA

ČTVRTSTOLETÍ

Stavba čtvrtstoletí: Skvosty našeho současného stavitelství

Zdokumentovat trendy, potenciál, schopnosti a kvalitu českých architektů a stavitelů, ukázat na velikost a komplexnost oboru, který neustále posouvá hranice současných možností. Takový je cíl projektu Stavba čtvrtstoletí.

Projekt vznikl před dvěma lety a jeho autory jsou Petra Miškejová, která se dlouhodobě věnuje stavitelství a architektuře, a producent a sociolog Stanislav Schneeweis. Stihly se do něj přihlásit již přes dvě stovky staveb z celé republiky.

Podívejte se na vybrané stavby, které reprezentují dvacet kategorií oboru.

Stavby čtvrtstoletí. Které to jsou?

Podívejte se na dvacet vybraných

Rozhovor s autory projektu Stavba čtvrtstoletí

Petrou Miškejovou a Stanislavem Schneeweisem

Klenoty našeho regionu

Výstava poodhalí skryté příběhy

Osobnosti napříč republikou

a jejich pohled na stavebnictví a architekturu u nás

Příběh stavby:

Namísto dolu golfové hřiště

JAK PŘIHLÁSIT STAVBY

I díky vám se může počet přihlášených staveb v databázi Stavba čtvrtstoletí rozšířit.

Klíčem pro výběr by měla být zajímavost, kterou stavba obsahuje. Ta se může týkat technického řešení či historických souvislostí, příběhu proměny stavby, kapacity, investičního úspěchu, ocenění, jedinečnosti v rámci oboru, regionu, světa apod. Nezáleží na jejich velikosti, ani na tom, zda jsou přístupné veřejnosti.

Příhlášku najdete na webových stránkách Stavby čtvrtstoletí. Vyplnění vám zabere 20 minut času.

prihlaska.stavbactvrtstoletí.cz

Komentář

Běžně kolem nich procházíme, ale většinou ve spěchu a s myšlenkami na to, jestli stíháme pracovní schůzku, že mělo být auto už dávno přezuto na zimní pneu a co nezapomenout nakoupit v obchodě. A vlastně ani nemáme čas na to, se zastavit, zvednout oči a prohlédnout si je. Mám na mysli všudypřítomné budovy: domy, knihovny, nádražní haly, sídla firem, divadla a další. Přitom jsou jejich příběhy mnohdy doslova fascinující.

Kdo se ale zastavil a ohlédl se pětadvacet let zpět, jsou autoři projektu Stavba čtvrtstoletí: Petra Miškejová a Stanislav Schneeweis. Jejich projekt mapuje české stavitelství od roku 1993 a ve své databázi mají už více jak dvě stě staveb. Jde vlastně o souhrn toho nejlepšího, co se českým architektům povedlo za uplynulé čtvrtstoletí.

A vy, milí čtenáři, si dnes můžete prohlédnout, které skvosty se ucházejí o titul stavba čtvrtstoletí přímo z vašeho regionu. A příště, až půjdete kolem nich, zkuste si na má slova zastavit se a prohlédnout si je s vědomím toho, co se o nich na následujících stránkách dočtete.

Soňa Ličková

Stavby čtvrtstoletí: Které to jsou? Podívejte se na výběr dvaceti

Do projektu Stavba čtvrtstoletí se přihlásilo více než 200 staveb. Podívejte se na 20 nejzajímavějších, které reprezentují 20 hlavních kategorií oborů.

Tyto objekty zároveň tvoří první kurátorský výběr putovní výstavy Stavby čtvrtstoletí.

1 | STAVBY PRO VZDĚLÁNÍ, VĚDU A VÝZKUM

Školy, výzkumná centra, laboratoře, knihovny, planetária. Jedná se o specializovaná pracoviště, která mají specifické požadavky na nejmodernější technická a technologická vybavení.

ELI Beamlines, Dolní Břežany, Středočeský kraj, 2012–2015

2 | STAVBY PRO TĚLOVÝCHOVU A SPORT

Sport – jeden z fenoménů dnešní doby. Přesun finančních zdrojů do této kapitoly života společnosti je grandiózní, a tomu odpovídá i objem prací při realizaci nových sportovišť.

Panorama Golf Resort, Kácov, Středočeský kraj, 2014–2016

3 | STAVBY PRO KULTURU A OSVĚTU

Divadla, muzea, kina, galerie, kongresová centra, výstavní prostory.

Divadlo J. K. Tyla, Nová scéna, Plzeň, Plzeňský kraj, 2012–2014

4 | SAKRÁLNÍ STAVBY

Stavby pro bohoslužebné obřady a setkávání věřících. Za 25 let se opravilo mnoho těchto památek. Také se, byť zřídka, objevily sakrální novostavby. Tou první po 60. letech byl kostel v pražských Strašnicích.

Rekonstrukce poutního areálu Klokoty, Tábor, Jihočeský kraj, 1993–2018

5 | REKONSTRUKCE PAMÁTEK

Přináší jedinečnou příležitost

nahlédnout do stovky let starých postupů a řemesel. Nejsložitější bývá najít správný poměr zachování původního, v svtřicností k současným nárokům.

Bílá věž, Hradec Králové, Královéhradecký kraj, 2013–2015

6 | STAVBY PRO DOČASNÉ A REKREAČNÍ UBYTOVÁNÍ

Hotely, resorty, penziony i chaty jsou především stavbami pro realizaci služeb. Jsou to mnohdy výstřelky z běžného života, které poskytují svobodný prostor pro fantazii jejich tvůrců.

Miura Hotel, Čeladná, Moravskoslezský kraj, 2010–2011

7 | BYTOVÉ DOMY NEBO KOMPLEXY

Byty pro trvalé bydlení, domy pro seniory.

Luka Living, Praha, 2015–2017

8 | RODINNÉ DOMY

Vily, domy pro trvalé bydlení.

Vila Landek, Ostrava, Moravskoslezský kraj, 2017–2018

9 | REKONSTRUKCE

Obnova a dostavba původního objektu.

Centrum andragogiky, Hradec Králové, Královéhradecký kraj, 2012–2014

10 | ARCHITEKTURA

Design architektury, práce se světlem, hmotou, domy-sochy. Harmonie linií, struktur, hmot a tvarů.

Archeopark Pavlov, Jihomoravský kraj, 2014–2016

11 | ZAHRANIČNÍ STAVBY

Aula pro udílení Nobelových cen ve Švédsku, tunel na Islandu, mrakodrapy v Číně, promenáda v Dubaji - to jsou některé stavby s výraznou českou stopou. Tu za sebou může zanechat odborník s dobrodružnou povahou a chutí dobýt svět.

Kostel Božího milosrdenství, Košice, Slovenská republika, (1995) 2010–2011

12 | DŘEVOSTAVBY

Stavby s dřevěnou nosnou konstrukcí. V současnosti největší dřevostavbou v České republice je administrativní centrum Lesů ČR v Hradci Králové.

Gulliver, Centrum současného umění DOX, Praha, 2014–2016

13 | DOPRAVNÍ STAVBY

Jsou nejrozsáhlejším stavebním oborem. O jeho velikosti vypovídá už jeho základní dělení na pozemní, vodní a vzdušnou dopravu.

Vltavská vodní cesta v úseku České Budějovice – Týn nad Vltavou, Jihočeský kraj, 2008–2017

14 | STAVBY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY

Elektrárny, teplárny, spalovny apod. Jde o technologicky i stavebně velmi zajímavá a náročná díla.

Jaderná elektrárna Temelín, Jihočeský kraj, 1986–2003

15 | STAVBY PRO PRŮMYSL

Výrobní haly, servisní budovy, technologické skla a sklady jsou nedílnou součástí každé ekonomiky. Stavby, které nebývají v popředí zájmu.

Průmyslová zóna Triangle, okres Louny, Ústecký kraj, 2002–2018

16 | STAVBY PRO ZDRAVOTNICTVÍ

Nemocnice, polikliniky, lázně.

Lázně Čeladná, Moravskoslezský kraj, 2007–2015

17 | ADMINISTRATIVNÍ BUDOVY

V České republice další zcela nově objevený obor, který za posledních 25 let zaznamenal obrovský rozvoj. Často využívá brownfieldů, tedy dobře dostupných, ale „mrtvých“ území měst.

AFI Karlín, Praha, 2016–2017

18 | STAVBY PRO OBCHOD A SLUŽBY

Za 25 let se vyvinula zcela nová nákupní kultura. Nákupy se ze středu města přestěhovaly na jeho periferii. Vedle nabídky zboží začala nová obchodní centra plnit také roli zprostředkovatele služeb a společenského života.

Palác Myslbek, Praha, 1993–1996

19 | VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Náměstí, parky, nábřeží, zahrady, městské partery spojuje jedno téma: život ve městě.

Podzámecký park – Tyršovy sady v Pardubicích, Pardubický kraj, (2002) 2015–2017

20 | URBANISTICKÉ CELKY

Zastavěný brownfield, obnovené území staveb s různými funkcemi včetně veřejných prostranství, centra měst.

Kampus Masarykovy univerzity, Brno, Jihomoravský kraj, 2004–2014

Stavby čtvrtstoletí: Které to jsou? Podívejte se na výběr dvaceti

Do projektu Stavba čtvrtstoletí se přihlásilo více než 200 staveb. Podívejte se na 20 nejzajímavějších, které reprezentují 20 hlavních kategorií oborů.

Tyto objekty zároveň tvoří první kurátorský výběr putovní výstavy Stavby čtvrtstoletí.

1 | STAVBY PRO VZDĚLÁNÍ, VĚDU A VÝZKUM

Školy, výzkumná centra, laboratoře, knihovny, planetária. Jedná se o specializovaná pracoviště, která mají specifické požadavky na nejmodernější technická a technologická vybavení.

ELI Beamlines, Dolní Břežany, Středočeský kraj, 2012–2015

2 | STAVBY PRO TĚLOVÝCHOVU A SPORT

Sport – jeden z fenoménů dnešní doby. Přesun finančních zdrojů do této kapitoly života společnosti je grandiózní, a tomu odpovídá i objem prací při realizaci nových sportovišť.

Panorama Golf Resort, Kácov, Středočeský kraj, 2014–2016

3 | STAVBY PRO KULTURU A OSVĚTU

Divadla, muzea, kina, galerie, kongresová centra, výstavní prostory.

Divadlo J. K. Tyla, Nová scéna, Plzeň, Plzeňský kraj, 2012–2014

4 | SAKRÁLNÍ STAVBY

Stavby pro bohoslužebné obřady a setkávání věřících. Za 25 let se opravilo mnoho těchto památek. Také se, byť zřídka, objevily sakrální novostavby. Tou první po 60. letech byl kostel v pražských Strašnicích.

Rekonstrukce poutního areálu Klokoty, Tábor, Jihočeský kraj, 1993–2018

5 | REKONSTRUKCE PAMÁTEK

Přináší jedinečnou příležitost

nahlédnout do stovky let starých postupů a řemesel. Nejsložitější bývá najít správný poměr zachování původního, v svtřicností k současným nárokům.

Bílá věž, Hradec Králové, Královéhradecký kraj, 2013–2015

6 | STAVBY PRO DOČASNÉ A REKREAČNÍ UBYTOVÁNÍ

Hotely, resorty, penziony i chaty jsou především stavbami pro realizaci služeb. Jsou to mnohdy výstřelky z běžného života, které poskytují svobodný prostor pro fantazii jejich tvůrců.

Miura Hotel, Čeladná, Moravskoslezský kraj, 2010–2011

7 | BYTOVÉ DOMY NEBO KOMPLEXY

Byty pro trvalé bydlení, domy pro seniory.

Luka Living, Praha, 2015–2017

8 | RODINNÉ DOMY

Vily, domy pro trvalé bydlení.

Vila Landek, Ostrava, Moravskoslezský kraj, 2017–2018

9 | REKONSTRUKCE

Obnova a dostavba původního objektu.

Centrum andragogiky, Hradec Králové, Královéhradecký kraj, 2012–2014

10 | ARCHITEKTURA

Design architektury, práce se světlem, hmotou, domy-sochy. Harmonie linií, struktur, hmot a tvarů.

Archeopark Pavlov, Jihomoravský kraj, 2014–2016

11 | ZAHRANIČNÍ STAVBY

Aula pro udílení Nobelových cen ve Švédsku, tunel na Islandu, mrakodrapy v Číně, promenáda v Dubaji – to jsou některé stavby s výraznou českou stopou. Tu za sebou může zanechat odborník s dobrodružnou povahou a chutí dobýt svět.

Kostel Božího milosrdenství, Košice, Slovenská republika, (1995) 2010–2011

12 | DŘEVOSTAVBY

Stavby s dřevěnou nosnou konstrukcí. V současnosti největší dřevostavbou v České republice je administrativní centrum Lesů ČR v Hradci Králové.

Gulliver, Centrum současného umění DOX, Praha, 2014–2016

13 | DOPRAVNÍ STAVBY

Jsou nejrozsáhlejším stavebním oborem. O jeho velikosti vypovídá už jeho základní dělení na pozemní, vodní a vzdušnou dopravu.

Vltavská vodní cesta v úseku České Budějovice – Týn nad Vltavou, Jihočeský kraj, 2008–2017

14 | STAVBY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY

Elektrárny, teplárny, spalovny apod. Jde o technologicky i stavebně velmi zajímavá a náročná díla.

Jaderná elektrárna Temelín, Jihočeský kraj, 1986–2003

15 | STAVBY PRO PRŮMYSL

Výrobní haly, servisní budovy, technologické skla a sklady jsou nedílnou součástí každé ekonomiky. Stavby, které nebývají v popředí zájmu.

Průmyslová zóna Triangle, okres Louny, Ústecký kraj, 2002–2018

16 | STAVBY PRO ZDRAVOTNICTVÍ

Nemocnice, polikliniky, lázně.

Lázně Čeladná, Moravskoslezský kraj, 2007–2015

17 | ADMINISTRATIVNÍ BUDOVY

V České republice další zcela nově objevený obor, který za posledních 25 let zaznamenal obrovský rozvoj. Často využívá brownfieldů, tedy dobře dostupných, ale „mrtvých“ území měst.

AFI Karlín, Praha, 2016–2017

18 | STAVBY PRO OBCHOD A SLUŽBY

Za 25 let se vyvinula zcela nová nákupní kultura. Nákupy se ze středu města přestěhovaly na jeho periferii. Vedle nabídky zboží začala nová obchodní centra plnit také roli zprostředkovatele služeb a společenského života.

Palác Myslbek, Praha, 1993–1996

19 | VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Náměstí, parky, nábřeží, zahrady, městské partery spojuje jedno téma: život ve městě.

Podzámecký park – Tyršovy sady v Pardubicích, Pardubický kraj, (2002) 2015–2017

20 | URBANISTICKÉ CELKY

Zastavěný brownfield, obnovené území staveb s různými funkcemi včetně veřejných prostranství, centra měst.

Kampus Masarykovy univerzity, Brno, Jihomoravský kraj, 2004–2014

Stavba čtvrtstoletí

Projektem chceme pozvednout

JIŘÍ MACEK

Cyklistická stezka přes Labe v Čelákovících, intenzifikace ČOV Velké Bílovice, rekonstrukce městského stadionu v Ostravě-Vítkovicích, pražská O2 Aréna, kancelářský objekt Černá labuť v Praze, Trojhlá Karolína v Ostravě, Domov sociální péče Hagibor v Praze, rekonstrukce mostu přes Starou Dyji u Břeclavi, ostravské Divadlo loutek, Golf Resort Kácov u Kutné Hory, Památník Tomáše Bati ve Zlíně, kostel Umučení sv. Jana Křtitele v Žumberku, Srubové ekologické centrum v Táboře, dokončení Vltavské vodní cesty v úseku České Budějovice – Týn nad Vltavou, rozhledna Hýlačka v Táboře, železniční zastávka Čeladná, Jaderná elektrárna Temelín.

Že to je nějaký nesourodý seznam objektů? Máte pravdu, je nesourodý, ale má společného jmenovatele. Zmíněné stavby byly přihlášeny do projektu Stavba čtvrtstoletí. Ten mapuje celé spektrum stavebního dění v Česku za posledních pětadvacet let ve dvaceti kategoriích. V současné době je do projektu přihlášeno bezmála dvě stě staveb, které byly po roce 1993 postaveny, dostavěny nebo zrekonstruovány.

Za projektem stojí Petra Miškejová (absolventka Technické univerzity v Liberci, pražské DAMU, obor scénografie a doktorandka ČVUT v Praze), která se věnuje stavitelství a architektuře, a producent a sociolog Stanislav Schneeweis, se kterými jsme si o projektu povídali.

Co je cílem projektu?

PM: Mapování, které zahrnuje celé spektrum stavebního dění v tuzemsku i české počiny v zahraničí. Zdokumentovat

STANISLAV SCHNEEWEIS A PETRA MIŠKEJOVÁ hovoří o projektu Stavba čtvrtstoletí. Foto: Deník/archiv

trendy, potenciál, schopnosti a kvalitu českých architektů a stavitelů. Ukázat na velikost a komplexnost oboru, který neustále posouvá hranice současných možností.

Komu je Stavba čtvrtstoletí otevřena?

PM: Širokému spektru stavebních děl. Přihlásit se mohou stavby všech oborů, nové projekty, rekonstrukce, liniové stavby, veřejné i soukromé projekty, průmyslové i technické stavby, ale i soubory staveb s jednotným záměrem zrealizované od roku 1993.

Proč?

SS: Projekt Stavba čtvrtstoletí se má stát reflexí, ohlédnutím a průřezem uplynulých pětadvacet let v české architektuře a stavitelství. Ukáže, jak moc je výstavba spjatá s každodenním životem člověka

a společnosti a jak odráží dobu i společenské rozpoložení. Pozornost se zaměří nejen na stavby, ale i na jejich stavitelce, architekty a další osobnosti. Zdůrazněna bude také spojitost s rozvojem turismu, vzdělávání společnosti a s rozvojem samotného oboru.

V jaké fázi je projekt?

SS: Začal před dvěma lety, kdy jsme vše promýšleli, třídili si myšlenky, tvořili pravidla a sestavovali tým. V letošním březnu jsme spustili přihlašování staveb do databáze přes web a projekt poběží tři roky. Už dnes ale víme, že získaný materiál je natolik obsáhlý a kvalitní, že by byla škoda, nepracovat s ním dále.

Kdy přišly první myšlenky na tento projekt?

SS: První myšlenky na projekt vznikly zhruba před čtyřmi

lety, kdy jsme se my dva potkali. Petra tehdy podobnou myšlenku převáděla do doktorandské práce na ČVUT, a když jsme se potkali při práci na jednom filmu, začali jsme si o tom povídat. Připadalo nám, že stavebnictví si zaslouží větší pozornost a že je pro to prostor. A ze své dlouholeté praxe Petra ví, že systematické prezentaci stavitelství pro širokou veřejnost se u nás nikdo soustavně nevěnuje, a to ani stát. Přitom stavby jsou zrcadlem toho, jak lidé v určitém období žijí, přemýšlejí. Je to trvalý dokument doby.

Stavebnictví se potýká často s ne příliš pozitivním pohledem na tento obor.

PM: To je pravda, a to chceme projektem poněkud změnit. Stavebnictví u nás nemá valné renomé, přesto se u nás

Stavba čtvrtstoletí

prestiž českého stavitelství

staví a stojí tu celá řada světově unikátních věcí. Máme spoustu lidí, kteří stojí za to, aby se o nich vědělo, jsou uznávaní jako odborníci ve světě, ale u nás mnohdy takřka bezejmenní. Mnoho lidí na stavebnictví nepohlíží pozitivně. Nežádka se ozývá „Co stavař, to zloděj“, a o stavebnictví se v médiích mluví tehdy, když něco spadne nebo v souvislosti s korupcí při zakázkách.

Evidujete v databázi asi dvě stovky objektů. Je to po půl roce dost, nebo málo?

SS: Já ten počet považuji za velice slušný, denně evidujeme alespoň jednu novou stavbu. Přece jen jsme téměř na startu třileté doby. Zároveň je pro nás velmi důležité, že databáze je velmi kvalitní a že zobrazuje skutečně celé vytyčené období, ne jen to nejnovější.

Kdo do databáze stavby přihlašuje?

SS: Investoři, architekti, projektanti, stavební firmy, uživatelé, města, obce i kraje. Na webových stránkách www.stavbactvrtstoletí.cz je formulář a vše potřebné k přihlášení. Pro nás je nepochopitelné, ale z lidského hlediska mnohdy přirozené, že současní představitelé měst a obcí přihlašují stavby, u kterých takzvaně byli. Nebudou se přece chlubit stavbou, kterou naplánovali a postavili jejich předchůdci. Ukázkovým příkladem pozitivního směru je ovšem třeba Litomyšl nebo Čeladná. Tam se prostě scházejí a pracují jednoznačně ve prospěch obce. My vždy říkáme: Pane starosto, tady nejde o vás, ale o město, o budoucnost, o lidi, kteří v něm žijí.

Jak je to se zájmem u stavebních firem?

SS: Je to takové zvláštní. Třeba společnosti Swietelsky nebo Hochtief jsou v tomto příkladné a opravdu se starají o to, aby jejich stavby vešly do povědomí. Ale třeba marketingoví pracovníci těch největších firem jsou hodnoceni jen podle toho, co dělají pro firmu, obor jako takový je vlastně nezajímá a projekt přijímají mnohdy hodně vlažně, někde až negativně. Lidský faktor hraje často mnohem větší roli, než by člověk vůbec předpokládal.

„Stavby jsou zrcadlem toho, jak lidé v určitém období žijí, přemýšlejí. Je to trvalý dokument doby.“

Stanislav Schneeweis

Dobrá stavba, to je symbióza více činností, že?

PM: Přesně tak. Investor, architekt, dodavatel. Obdivujeme stavby, ale na druhou stranu bereme zedníky a stavební dělníky jako méně hodnotné zaměstnance. Bez nich by ale ta stavba takhle kvalitně nikdy nevznikla. Tohle myšlení chceme napravit. Je tu řada pracovitých a šikovných lidí, kteří umí řemeslo, mnohdy to jsou možná ti poslední, a když si jich nebudeme vážit, nebude to mít brzy kdo dělat. Stavba je prostě dokonalá souhra mnoha profesí, kde musí mít každá svou kvalitu. Vždyť ve stavebnictví chybí 80 tisíc lidí. Naším cílem je zvednout prestiž a renomé oboru – řadu věcí obdivuje celý svět. Jenomže u nás je mnohde zakořeněno to naše: Čím hůře, tím lépe. Je třeba zvednout hrdost v oboru a hrdost na obor.

SS: Stavebnictví je strategický

obor každé ekonomiky. Když si ho zašlapeme, ublížíme jen sami sobě. Trh je neúprosný, zahraniční firmy čekají na zakázky. Když si zlikvidujeme to dobré, co tu máme, a to my umíme, zaděláváme si na další problém.

Nejprestižnější kategorie?

PM: Nedá se vybrat jen jedna. To nám ukazuje na rozsah a komplexnost oboru. Některé jsou tradiční – rekonstrukce památek, bytová výstavba. A pak jsou kategorie, které se za poslední čtvrtstoletí vyvinuly zcela nově, třeba výstavba golfových resortů nebo development, administrativní budovy, to jsou fenomény právě tohoto období novodobé republiky. Každá kategorie je důležitá a každá má spoustu podkategorií. Největší prostor zabírají pochopitelně dopravní stavby.

SS: Dopravní stavby jsou strategickým oborem. Je to pochopitelné, také do něj proudí nejvíce peněz, své zájmy tu má mnoho stran. Pro chod společnosti je to důležité, pak ale dorazíte třeba do poutního místa Klokoty v Táboře (římskokatolická farnost) a v momentě, kdy do něj vejdete, na ty strategické stavby rázem zapomenete. To se prostě vůbec nedá srovnávat.

Jsou v databázi stavby, které byste vyzdvihli, upřednostnili?

SS: Každá stavba je specifická a skvělá. Ale nemít v projektu třeba Tančící dům v Praze, snad ani nejde. Parádní je třeba Jaderná elektrárna Temelín, taky tvrdím, že v projektu nemůže chybět.

Staví se v Česku hodně, nebo málo?

SS: Málo. Jednak jsou zdlouhavé zákonné lhůty a různá povolení. A také investoři nejsou tak osvěceni, nepouštějí k zásadním otázkám ar-

chitekty, svazují jim ruce. Staveb není tolik, kolik by mohlo být. Nejsou lidi, firmy nemají kapacity, spousta staveb je „na papíře“, ale nemá je kdo realizovat.

Co vás v projektu Stavba čtvrtstoletí čeká dále, tedy kromě evidence nově přihlašovaných objektů?

PM: 2. října se v pražské Valdštejnské zahradě Senátu Parlamentu ČR konala vernisáž výstavy „Stavby čtvrtstoletí“. Představili jsme zde dvacet staveb, které reprezentují, napříč republikou, všechny vypsané kategorie. Následně budeme vystavovat na místech, kterými prochází množství lidí – náměstích, větších venkovních prostorech, nádražích, obchodních centrech. Také připravíme publikaci o celém projektu, o stavbách a jejich příbězích, o lidech. Myšlenkou jsou i komentované prohlídky zajímavých staveb, které chceme realizovat ve spolupráci s Czech Tourismem a další.

Kdybyste měli uvést nějakou stavbu, která vám utkvěla v paměti?

PM: Jsou jich spousty, fakt každá je něčím zajímavá. Ohromný Kampus Masarykovy univerzity v Brně je naprosto jedinečný a z těch malých investic třeba rodinný dům v Nebušicích nebo kostel sv. Ducha ve Starém Městě. Najděte si je v databázi a vydejte se je zažít, rozhodně stojí za to. SS: Zreklutivované území poddolovaného Sokolovska a na něm vyrostlé golfové hřiště je kus krásné krajiny, kde nemusíte ani hrát, stačí se tam podívat. Kostel v Košicích je přehlídkou ryzího řemesla, který ke vstupu přesvědčí i zarytého ateistu. Skvělá ukázka toho, jak dokonalá díla táhnou.

Stavba čtvrtstoletí

V Hradci Králové vznikla řada velmi pozoruhodných staveb

Kampus Univerzity Hradec Králové

Terminál hromadné dopravy v Hradci Králové

Digitální planetárium Hradec Králové

Parkovací dům Jana Gayera

Stavba čtvrtstoletí

Přestavba bývalého pivovaru na sídlo kraje Hradci sluší

Mezi zajímavé stavby, které v posledních třiceti letech vznikly v Hradci Králové, patří například přestavba starého pivovaru na sídlo krajského úřadu.

IMRICH DIOSZEGI

Jakkoli se Hradec Králové dnes potýká s totální nemohoucností stavět či alespoň rekonstruovat své náměstí, stadion, lávku či školu, od roku 1989 ozdobil salon republiky řada nových, povedených a užitečných staveb.

Patří k nim třeba dopravní terminál, nová sídliště na Moravském předměstí, v Malšovicích či na Plachtě, nové nebo opravené pavilony fakultní nemocnice či kampus hradecké univerzity. Povedené rekonstrukce se během posledního čtvrt století dotkly třeba Kotěrova muzea, Gočárovovy budovy gymnázia, ústavu hluchoněmých nebo hradecké filharmonie.

PRODRAŽENÝ PROJEKT A NEKONEČNÉ OPRAVY

Jeden z nejzajímavějších a nejbouřlivějších příběhů zažila během posledního čtvrt století přeměna hradeckého pivovaru na sídlo Královéhradeckého kraje. Krajský úřad původně sídlil na místě dnešního hradeckého úřadu práce ve Wonkově ulici a opuštěný areál zkrachovalého pivovaru v historickém centru chátral. Vedení kraje přišlo v roce 2002 s nápadem, že hradecký pivovar odkoupí, zrekonstruuje a přesune krajský úřad tam.

„Tento projekt bezpochyby pomohl krajskému městu. Problematický byl způsob zadání, který lze považovat za snahu obejít zákon o veřejných zakázkách. To celé při-

zení prodražilo o stamiliony. Nejlepší nebyla ani kvalita odvedených prací: kvůli ní se musela stavba dodatečně opravovat ještě léta,“ zhodnotil nyní náměstek hradeckého hejtmána Vladimír Derner, který patřil k odpůrcům této stavby.

Přestavba dokonce rozhádlala první krajskou vládu a druhé krajské volby v hradeckém kraji působily jako referendum o budoucnosti hradeckého pivovaru: veřejnost tehdy poslala na hejtmanství občanské demokratty, kteří projekt prosazovali.

Z VELEKURNÍKU JE CHLOUBA MĚSTA

Kvůli diskutovaným okolnostem se o projektu mluvilo jako o předraženém velekurníku pro úředníky. Na tohle hanlivě označení se během let provozu a především po zprovoznění téhle stavby úplně zapomnělo.

Rekonstrukce se nakonec stala celostátní stavbou roku a většina lidí ji dnes chválí. „Je to povedená stavba, která městu sluší. Hradec díky ní dostal nové náměstí. Navíc je dobře, že na tomto místě je

právě úřad. Do tohoto místa se hodí víc než, kdyby tam bylo třeba obchodní centrum nebo něco podobného,“ řekl hradecký primátor Alexandr Hrabálek.

Foto: Jan Jelínek a David Taneček

Stavba čtvrtstoletí

Výstava Stavby čtvrtstoletí chce ukázat i skryté příběhy

V ýznamnou součástí projektu Stavba čtvrtstoletí je také putovní výstava.

Svou podobu poprvé představila na začátku října ve Valdštejnské zahradě Parlamentu České republiky a tvoří ji dvacet panelů, které představují stavby ve dvaceti hlavních kategoriích stavebního oboru.

Výstava je nejucelenější přehlídkou novodobého stavitelství od vzniku České republiky v roce 1993. Záměrem jejich autorů Petry Miškejové a Stanislava Schneeweise bylo ukázat širší a rozmanitost stavební činnosti, kterou rozdělili

podle využití staveb. Každý panel prezentuje jednu výjimečnou stavbu, její skrytý příběh a citaci významné osobnosti, která je s oborem, místem či stavbou úzce spjata. Pod QR kódem zájemci najdou nejen další informace o dané stavbě, ale také o mnoha jiných zdařilých dílech.

Výstava vychází z komplexní databáze staveb, přestaveb a rekonstrukcí realizovaných za posledních 25 let, které potvrzují schopnosti a um českých lidí. „Stavební obor se svým obrovským vlivem na ekonomickou situaci naší společnosti nutně potřebuje další a další pozitivní příklady

a vzory. Stavba čtvrtstoletí má předpoklady tuto potřebu bezzbytku naplnit,“ uvedl Jaroslav Kubera, předseda Senátu Parlamentu ČR.

Dnešní doba využívá nejčastěji elektronických map řízených GPS. Designéři a grafici výstavy se vydali cestou, která je podporuje, zároveň je ale trochu retro – výstavní panely totiž napodobují klasickou papírovou skládanou mapu. Stavby o sobě vypráví velkoformátovými fotografiemi i záběry z dronu a přiměřeným množstvím čtivého textu. „Příprava výstavy si vyžádala spoustu najetých kilometrů přes celou republiku

a mnoho inspirujících setkání, která byla vždy velmi obohacující. Toto bohatství, které leží v profesích českých stavitelů, chceme touto cestou předat,“ řekla Petra Miškejová, autorka projektu a kurátorka výstavy.

Výstava je putovní a postupně zavítá do všech krajů České republiky. Každá její zastávka přinese nové příběhy. Vždy bude ke zhlédnutí zcela zdarma a umístěna ve veřejném prostoru, který se těší zájmu veřejnosti – nádraží, letiště, náměstí, obchodní centra či sportovní a rekreační areály. **(bb)**

DVACET VYBRANÝCH. Mezi objekty na výstavě Stavby čtvrtstoletí jsou například i Podzámecký park Týršovy sady v Pardubicích nebo bytový komplex Luka Living v Praze. Foto: archiv Petry Miškejové

Stavby čtvrtstoletí kurátorský výběr

- ELI Beamlines, Dolní Břežany, Středočeský kraj
- Panorama Golf Resort, Kácov, Středočeský kraj
- Divadlo J. K. Tyla, Nová scéna, Plzeň, Plzeňský kraj
- Rekonstrukce poutního areálu Klokoty, Tábor, Jihočeský kraj
- Bílá věž, Hradec Králové, Královéhradecký kraj
- Miura Hotel, Čeladná, Moravskoslezský kraj
- Luka Living, Praha
- Vila Landek, Ostrava, Moravskoslezský kraj
- Centrum andragogiky, Hradec Králové, Královéhradecký kraj
- Archeopark Pavlov, Jihomoravský kraj
- Kostel Božího milosrdenství, Košice
- Gulliver, Centrum současného umění DOX, Praha
- Vltavská vodní cesta v úseku České Budějovice – Týn nad Vltavou
- Jaderná elektrárna Temelín, Jihočeský kraj
- Průmyslová zóna Triangle, okres Louny, Ústecký kraj
- Lázně Čeladná, Moravskoslezský kraj
- AFI Karlín, Praha
- Palác Myslbek, Praha
- Podzámecký park – Týršovy sady v Pardubicích
- Kampus Masarykovy univerzity, Brno, Jihomoravský kraj

Stavba čtvrtstoletí

**Miloslav
Pavlík**

ČVUT v Praze, fakulta architektury

„Velkým přínosem projektu je snaha o analýzu a tvorbu databáze realizací a vývojových trendů v oblasti architektury a stavitelství. Může tak přinést solidní základnu i pro rozšíření výuky na středních odborných i na technických vysokých školách a stát se platformou pro diskusi na téma pozitivních, ale i negativních příkladů soudobých realizací. Považuji jej za iniciativní a doporučuji jeho celoplošnou institucionální podporu.“

Radek Mátl

generální ředitel ŘSD

„Dopravní stavitelství je překrásný obor s obrovskou tradicí, který každý den ovlivňuje životy nás všech. Dopravní stavby jsou často úžasná díla, za kterými stojí velké úsilí mnoha lidí. Je nutné tato díla prezentovat a těmto lidem veřejně poděkovat. Pojdme společně všichni za jediným cílem, aby na silnicích bylo bezpečno a neumírali zde lidé.“

Pavol Lukša

starosta obce Čeladná

„Spojení kvalitního ubytování s designem, uměním, golfem a přírodou v srdci Beskyd, to je léčivý nektar na střezy dnešní úspěšné doby. Zdařilé stavby jsou dnes navíc silným turistickým lákadlem. A pokud chceme mířit dopředu, musí mít stavitelství a architekti možnost retrospektivy, což projekt Stavba čtvrtstoletí nabízí.“

Osobnosti o české architektuře

**Tomáš
Koranda**

předseda představenstva HOCHTIEF CZ

„Zatím poslední jadernou elektrárnu v ČR, Temelín, postavila právě naše společnost. Desítky let si udržujeme vlastní aktivní odborníky na výstavbu i údržbu jaderných elektráren. To je jedna z největších hodnot naší práce za poslední čtvrtstoletí.“

**Jaroslav
Kubera**

předseda Senátu Parlamentu ČR

„Stavební obor se svým obrovským vlivem na ekonomickou situaci naší společnosti nutně potřebuje další a další pozitivní příklady a vzory. Stavba čtvrtstoletí má předpoklady tuto potřebu bezezbytku naplnit.“

**Matěj
Šišolák**

šéfredaktor časopisu Architect+

„Poslední čtvrtstoletí v architektuře vnímám jako 25 let naděje, pokusů, omylů, experimentů ve službách architektonické praxe. Projekt, který se rozhodl mapovat uplynulé čtvrtstoletí, se tak může stát vítaným zrcadlem minulých let, připomenutím vývoje jednoho oboru a de facto i vývoje a změny celé společnosti.“

David Kotek

architekt

„Než dojde ke shodě mezi architektem a investorem, vytvoří se klidně i 20 studií. Tak pečliví jsou majitelé v rozhodování. Stejně pečlivě jsme v našem ateliéru přistupovali při výběru realizací do projektu Stavba čtvrtstoletí.“

**Miloslav
Michalec**

architekt a urbanista, vedoucí odboru regionálního rozvoje Plzeňského kraje

„Celý svůj profesní život se podílím na řadě soutěží, jež ve stavebním oboru existují. Dlouhodobě například na Stavbě roku Plzeňského kraje, která získala velmi vysoký kredit. Proto oceňuji další využití a zhodnocení naší práce v projektu Stavba čtvrtstoletí.“

**Karolína
Koubová**

primátorka Jihlavy

„Jako patriot oceňuji změny, kterými Jihlava od 90. let prošla a které Stavba čtvrtstoletí mapuje. Má-li město fungovat jako harmonický celek, ve kterém se dobře žije, bude nutné zapracovat teď ještě více na rozvoji veřejného prostoru a urbanistické kvalitě.“

**Danuše
Siering**

česká developerka, vydavatelka a publicistka, iniciátorka projektu Go Florenc

„Když jsme my v roce 1991 začali v Praze stavět, byl nejváženější osobou architekt. Dnes už ale lidé téměř u žádné budovy neznají, kdo byl investor, která firma objekt stavěla, a už vůbec ne, kdo o jeho osudu rozhodoval. Projekt Stavba čtvrtstoletí je v tomto ohledu velkým přínosem a nápravou této disproporce.“

**Arnošt
Wagner**

Development News

„Rozmach developmentu je výrazný, stále více se prosazují nejnovější technologie a úsporná řešení zvyšující atraktivitu staveb. Pokud chce ale české stavebnictví a architektura mířit bezpečně a bez zdržování kupředu, musí mít možnost nerušeného výhledu do zpětného zrcátka, jakým je třeba projekt Stavba čtvrtstoletí.“

**Lubomír
Fojtů**

ředitel Ředitelství vodních cest

„V květnu 2017 se naplnil sen našich dědů, kteří se v roce 1901 vodocestným zákonem rozhodli splavnit Vltavu. Posledních 33 km postavených za 9 let propojuje moderní design a technologie s historickým dědictvím a citlivým přístupem k malebné krajině kolem Vltavy. Jsme rádi, že prostřednictvím Stavby čtvrtstoletí jej už zhmotnění můžeme podrobněji představit veřejnosti.“

Stavba čtvrtstoletí

Namísto dolu golfové hřiště

Karlovy Vary – Most, Mariánské Lázně – Chomutov, Františkovy Lázně – Sokolov. Všechna tato města najdete v jednom regionu, jen kousek od sebe, a přesto představují dva úplně jiné světy. Na jedné straně se jedná o klid, lesoparky, kolonády a lázeňské domy, stranu druhou představují doly, elektrárny, další industriální stavby a miliony tun vytěžené zeminy. Přesto ale existují prvky, které dokážou tyto dva zdánlivě neslučitelné světy spojit. Jsou jimi rekultivace a golf.

DŮL SILVESTR

Ještě před zhruba deseti lety přitom nic ani zdánlivě nepřipomínalo, že by se i v Sokolově mohl etablovat sport, do té doby spojovaný právě se sousedními lázeňskými městy. V místě, kde se nyní nachází golfové hřiště Sokolov, o kterém je řeč, stála na počátku 20. století vesnice Horní Rychnov. Ta začala mizet z povrchu zemského v roce 1939, kdy zde byl otevřen důl Silvestr. V té době byly tyto lokality už v područí Velkoněmecké říše a intenzivně těžené uhlí je surovinou pro válečnou průmyslovou výrobu. Po odtěžení více než 150 milionů tun uhlí a skrývky byla těžební činnost na Silvestru ukončena v roce 1981. Zůstala

měsíční krajina a otázka, co s ní. Ze všeho nejdříve byla obří jáma zavážena skrývkou z několika okolních lomů a sousední elektrárnou Tisová používána k plavení popílku. Následně byl tento kout Sokolovska ponechán vlastnímu osudu a samovolně obnově zdevastované krajiny.

REVITALIZACE JAKO CESTA

Myšlenka na revitalizaci dolových území a jejich nové využití pro rekreaci a volnočasové aktivity se objevila v polovině 90. let. V roce 2001 přišla společnost Sokolovská uhelná, která zde provozuje důlní činnost, s projektem navazujícím na sanační a rekultivační úpravy pozemků po těžbě hnědého uhlí a který nemá v České republice obdobu. Výsledkem je technicky náročné, ale zcela jedinečné golfové hřiště, zasazené na pomezí krajiny Slavkovského lesa a průmyslového Sokolova. Jeho podobu navrhla firma německého architekta Christoph Städlera, která projektovala už více než 40 golfových hřišť. „Bylo to to nejtěžší, co jsme kdy projektovali,“ přiznal s odstupem několika let Städler. Jeho záměr spočíval v kombinaci jedinečného reliéfu a biotopů na svazích starého hnědouhelného dolu v kombinaci s nově vytvořenými zelenými plochami. To ale vyžadovalo značně složitě

technické plánování, a Städler v té době neměl žádné zkušenosti s revitalizací dolů a výsypce. Realizace záměru se nakonec podařila především díky profesionalitě českých inženýrů, kteří dokázali jeho myšlenky převést do praxe. Z jednotvárné „měsíční“ krajiny se na prostoru cca 100 ha podařilo vybudovat golfové hřiště, které se svými parametry, designem a kvalitou řadí mezi ta nejlepší u nás.

HŘIŠTĚ JE ŽIVÝ ORGANISMUS

Právě na minulosti místa, na kontrastu cíleně oseté, kultivované plochy a původního terénu zarůstajícího specifickou divokou vegetací, jako klíčovém stavebním kamenu, je postavena osobitá identita tohoto hřiště. Je plné kontrastů – zelené ferveje na pozadí industriální. Hřiště tvrdé, rozmáchlé svou velikostí, ale také krásné a zároveň náročné na hráčské dovednosti. Prostor je to ale také zvláštní, až bizarní. K jihu se zvedají lesnaté zelené kopce Slavkovského lesa, severní výhled zabírá nádherné panorama Krušných hor, pod horizontem se ovšem tyčí komíny elektrárny Vřesová. Další elektrárna Tisová je jen dva kilometry od hřiště, v blízkosti je i paneláková zástavba Sokolova.

Ostře se tu střídá industri-

ální ráz s přírodním, jsou tu kouty vysloveně harmonické, ale také partie drsné a syrové, jasně prozrazující historii místa. Za více než deset let existence se také hodně proměnilo. Opět se prokázalo, že golfové hřiště není statickým prvkem v krajině. Vyrůstly zde stromy, zahustila se tráva, vyvíjí se i původní části bývalého lomu, které zůstaly záměrně odkryté. Stále na něm probíhá řada technických zásahů, jako byly úpravy drenáží, závlah nebo vylepšování zázemí pro hráče, počínaje krytým driving range a konče například stavbou altánů na samotném hřišti.

Pro člověka, který se dosud nesetkal s rekultivacemi v této části České republiky, je určitě velkým překvapením, jak je možné změnit krajinu po důlní činnosti k nepoznání. Jako další příklad lze uvést například arboretum na výsypce Antonín, které je evropským unikátem, hydrickou rekultivací jezera Michal či rekultivací jezera Medard. Paradoxně zde vzniká situace, kdy území degradované těžbou mohou generovat nové lokality vytvářející skrze rekultivace nová, turisticky atraktivní místa, jež často předčí veškerá očekávání a v pozitivním smyslu mění ráz tohoto kraje.

Darujte svým blízkým **společníka** na každý den, který jim umožní dozvědět se o dění v nejbližším okolí.

Předplatné regionálního Deníku potěší nejen o vánočních svátcích, ale **dělá radost celý rok.**

Darujte tím aktuální, ověřené a užitečné informace z blízkého okolí. Zábavu a zpestření pro každý den.

Díky pravidelnému čtení si lidé udržují duševní svěžest a zájem o dění kolem!

Předplatné Deníku a dárkový certifikát objednávejte na mojepredplatne.cz, tel.: 282 015 015

Předplatné Deníku se vyplatí!

- Deník doručíme až domů každé ráno
- Užitečné **informace** z regionu, které **jinde nenajdete**
- **ZDARMA** přílohy: **Sportovní deník**, **Bydlení**, **Hobby**, **Zdraví**, **Víkend**, **Ženy**, **TV magazín**
- **10% sleva** při odběru na celý týden
- **ZDARMA elektronická verze** Deníku pro čtení na PC, tabletu nebo mobilu
- **DÁRKY** pro nové i stávající předplatitele za věrnostní body

A to vše již od pouhých 18 Kč denně.

INZERCE

Centrum andragogiky

Budova Centra andragogiky je zařazena mezi stavby čtvrtstoletí. Vizí bylo spojit tradici, historii a otevřený prostor s moderní architekturou a přitom zachovat ráz krajiny a vytvořit tak dokonale funkční celek. Jedná se o rekonstrukci a dostavbu, ze které na vás dýchne velký kus historie. Naší budovu můžete aktuálně vidět v seriálu Čechovi. Reprezentativní budova školicího centra je vhodná k pořádání školení, seminářů, přednášek a různých kulturních a společenských akcí. Je koncipována přibližně až pro 100 účastníků. Variabilita místností, včetně vybavení a techniky umožňuje přizpůsobit prostory na míru jednotlivým požadavkům. Školicí prostory jsou řešeny bezbariérově.

Více na: www.centrumandragogiky.cz

Centrum andragogiky je vzdělávací a poradenská společnost působící v oblasti rozvoje lidských zdrojů a zefektivňování činnosti firem a organizací. Pořádáme otevřené i uzavřené vzdělávací akce, konference, diskuse, nabízíme poradenství, analýzy vzdělávacích potřeb a realizaci komplexního programu.

Do nového roku Vám přejeme hodně zdraví, spokojenosti a osobních úspěchů.

Těšíme se na další spolupráci v roce 2020!

PF 2020

Vydejte se v novém roce na cestu vzdělávání spolu s námi. Přejeme mnoho úspěchů!

DBL_11076336_01

Sport

Metro je až dokonalá záležitost

Cesta čínskými městy při mistrovství světa v basketbale byla dlážděná zážitky.

ZDENĚK ZAMASTIL

Není nad to, něco se dozvědět o cizí zemi. A proč ne hned o té nejlidnatější na naší planetě.... V zemi draka se konalo mistrovství světa v basketbale a Deník byl u toho. Netočilo se ale vše jen kolem sportu. Na cestě mezi Šanghaji – Šen-čenem a Pekingem nebyla o zážitky nouze. K těm zážitkům se ale musel člověk nějak přepravit. Dopravní spojení se blíží téměř k dokonalosti. To platí zejména o metru. V podzemí se člověk nemusí bát, že by zabloudil. Třešničkou na dortu je jízda magnetickým vlakem.

ČÍNSKÝ DENÍK

V PODZEMÍ SE NEDÁ SPLÉST

Stejně jako v evropských metropolích, tak i v zemi draka je metro nejrychlejší městskou variantou přepravy. Pěšky je totiž všechno daleko. Nicméně, co se děje v Číně nad zemí, je ještě větší chaos. Nejsou tam ucpané jenom silnice.

Nutno podotknout že „podzemka“ je velmi levná záležitost. Ceny určují vzdálenosti. Vesměs ale nepřesáhly hodnotu čtyř RMB (tedy do patnácti korun). Nejvýhodnější je pořídit si dobíjecí kartu. I v metru to ale může praskat ve švech. Špička je mezi sedmou a devátou ranní a potom mezi pátou a sedmou odpolední. V těchto případech je nutné použít ostrých loktů. Přestože jsou před vstupem do soupravy namalované značky, kde se má stát, tak výměna cestujících kolikrát připomíná boj. Podobné je to uvnitř vagonu. Sedne si ten, kdo dřív

NA ZNAČKY... V šanghajském metru je vše strojově přesné. Před nástupem do soupravy mají lidé vymezené místo, kde mají stát. Tak, aby mohli pasažéři vystoupit. Někdy na dodržování pravidel dohlíží obsluha. Foto: Deník

přijde. A když je přeplněno, chce to občas využít evropskou výškovou převahu.

V čínských metrech nelze zabloudit. V čínských metrech nelze špatně vystoupit nebo nastoupit. Kdo nemá kartu, musí si zakoupit jízdenku. Jedinou možností jsou automaty. Naštěstí jsou i v angličtině. Zádrhelem může být fakt, že nemusí vzít všechny bankovky. Jednou mají velkou nominální hodnotu, podruhé jsou zmačkané. Jejich tam ale více.

Stejně jako v jiných zařízeních, kde se pohybuje velké množství lidí, lze očekávat v každé stanici bezpečnostní kontrolu zavazadel. Následuje cesta do podzemí či z něho. V tomto zaslouží Číňané jedničku s hvězdičkou. Orientace v metru je bezchybná. Nápisy dvojjazyčné, na každém kroku ukazatel směru či linky. Vychytávkou je označení exitů. Ono totiž vyjít v megapoli nesprávným, se rovnalo deseti minutám zbytečné chůze na zemském povrchu.

Na nástupištích jsou panely s danou trasou a jednotlivými stanicemi. Nejde si splést ani směr, protože ty následující jsou vyznačeni tučným písmem. Samozřejmostí jsou obrazovky s časovými údaji vlaků. Následuje příjezd soupravy, která je schována za skleněnými vraty. V Číně tedy nemůže nikdo spadnout do kolejiště. Navíc vlak zastaví přesně na místě, které je určeno pro danou číslicí vagonu.

Uvnitř soupravy se člověk nemusí stresovat, že by přejel svůj cíl. Nedovolí mu to „tisíc“ způsobů. Nade dveřmi dvojjazyčný panel s celou trasou. Ve většině případech doprovázela cestu světelná dioda určující pohyb vlaku. V Šen-čenu dokonce tři údaje ukazovaly, v kolik a v jaké stanici vlak stál před, kde se nachází nyní a kdy bude v té příští. A v každém vozu byla mapa a obrazovka se jménem (i anglicky) stanice. Navíc hlášení ve dvou jazycích. Bizárem ovšem zavánějí světelné reklamy při

jízdě v tunelu a propagace režimu ve vagoněch.

SKVOST JMÉNEM MAGLEV

Vynález dvacátého století. Tak je označován magnetický vlak Maglev. Zajišťuje přesun z mezinárodního letiště Pudong do Šanghaje. Trasa je dlouhá asi třicet kilometrů. Zatímco tento dopravní skvost ji zvládne za osm minut, tak metro za tři čtvrtě hodiny a autobus za hodinu a půl.

Cestování po systémech bezkontaktní elektromagnetické levitace je nejen rychlé, ale také pohodlné a hlavně bezpečné. Bez možnosti vykolejení či srážky. Magnetický vlak byl sestaven pro rychlost až 430 km/hod. Ve špičce, kdy je nutné přepravit co nejvíce lidí, dosahuje čísla 400 km/hod. Deník měl „smůlu“, že cestoval mimo nápor, a tak rychlost lehce přesáhla 300 km/hod. S předložením letenky stojí 40 RMB (cca 130 Kč). Jinak je o 10 RMB dražší.

Konec čínské cesty

Sport

Jičín prohrál přestřelku se Střešovicemi

Florbalistky Jičína v 11. kole extraligy prohrály na domácí palubovce s Tatronem Střešovice 6:9.

Povzbuzené výhrou nad Bohemians chtěly florbalistky Jičína překvapit i Střešovice. Začátek se však nepovedl a hned ve 2. minutě zůstala nepokrytá v brankovišti Seemannová – 0:1. O minutu později si však domácí první lajna vytvořila tlak, ze kterého se prosadila Nikola Kuchařová – 1:1. Přestřelka v úvodu pokračovala, Tatron si vzal vedení zpět opět po dorážce v brankovišti. Vysoké tempo oba celky ještě stupňovaly a nebezpečné akce byly k vidění na obou stranách. Na 1:3 zvýšily hráčky z Prahy znovu z prostoru před brankou.

Do druhého dějství vstoupil Jičín velmi aktivně, soupeř však nemilosrdně trestal každou chybu. Dvakrát se prosadila Billá a dostala tak svůj tým do vedení 5:1. V polovině utkání se individuální akcí prosadila hrající trenérka Paulovičová, o 20 vteřin později však domácí obrana za

PŘESTŘELKA. Florbalistky Jičína na domácí palubovce nestačily na Tatron Střešovice, kterému podlehly 6:9. Foto: Jakub Beneš, archiv

sebou nechala dvojici Prontekero-ová, Kvasková – 2:6. Jičín si vzal naději zpět ve 34. minutě, kdy krásnou kombinaci předvedly nahrávající Kuchařová a střelkyně Bachmaierová – 3:6.

Dvě minuty před koncem druhé třetiny protáhla od půlky hřiště krok kapitánka Markéta Kosová a zkušeně zakončila – 4:6. Další branka byla na spadnutí a nakonec i

padla, nahození Bachmaierové z půlky hřiště skončilo v šibenici zároveň se sirénou, branka neuznána. V posledním dějství ofenzivní florbal vrcholil, Billá zkompletovala hattrick, avšak ženy FBK Jičín se nevzdávaly. Svobodová, Erbanová ani Egrtová však svoje příležitosti neproměnily, opět následně platilo „nedáš, dostaneš“ – znovu předbran-

kový prostor – 50. minuta 4:8. Domácí bojovaly, sympatický výkon však nakonec body nepřinesl. Konečný výsledek 6:9 byl pro Jičín trochu krutý, po polovině soutěže tak drží devátou příčku, na postupovou osmou ztrácí pouhé dva body. Odvety v základní části tak slibují velké drama, celek z města pohádky chce do pla off počtvrté v řadě. Hned v následujícím kole přivítají opět na domácí palubovce v sobotu od 17.30 velkého favorita na získání titulu a aktuální druhý celek tabulky Florbal Chodov.

V jeho dresu diváci uvidí Anet Jarolímovou, která se v jičínském dresu minulý ročník vrátila do velkého florbalu a také Gabrielu Žůrkovou, která v modročerném odehrála přes 100 utkání a poslední dvě sezony byla kapitánkou a hrající trenérkou Jičína.

KM automatik FBK Jičín – Tatron Střešovice 6:9 (1:3, 3:3, 2:3). Branky: 3. Kuchařová, 29. a 56. Paulovičová, 34. a 59. Bachmaierová, 38. Kosová, 56. – 2. a 59. Seemannová, 4. Býčková, 15. a 30. Prontekero-ová, 24., 29., 42. Billá, 50. Zabavská. Diváci: 85. (**mp, vlk**)

KAM ZA SPORTEM V KRÁLOVÉHRADECKÉM OKRESE

STŘEDA 20. LISTOPADU – Basketbal: Extraliga kadetky U17: Sokol HK – Sparta Pr. (18 hala Eliščíno nábřeží). **Florbal:** AŠSK školní turnaj (8 hala HK-Třebeš).

ČTVRTEK 21. LISTOPADU – Hokej: Extraliga dorost: Mountfield Hradec Králové – Liberec (17.30).

PÁTEK 22. LISTOPADU – Basketbal: Kooperativa NBL: Královští sokoli Hradec Králové – Brno (19 hala Třebeš).

SOBOTA 23. LISTOPADU – Basketbal: Sdružený Vč přebor st. mini U13: Sokol HK – Trutnov (9 a 10.45). Extraliga juniorky U19: Sokol HK – Studánka (13 vše hala Eliščíno nábř.). Liga U13: Sokol PP HK – Pardubice (11 a 13 hala Třebeš). **Florbal:** I. liga junioři: FbC HK – Č. Budějovice (18 hala Třebeš). Divize muži: FbC

HK – Praha-Kunratice B (18 hala Předměřice). **Fotbal:** Příprava: FC HK U19 – Chlumec (10), FC HK U18 – Olympia HK/Kratonohy (12), FC HK ženy – Slovácko (14 vše UT Všesp. st.), Slavia HK ml. dor. – Zaglebie (10 UT). **Halový fotbal:** Turnaj žáků ročníku 2010 od 8h (hala Hlušice). Halový OP ml. přípravek v hale Předměřice s účastí 17 týmů – skupina A (8h): Předměřice, Lhota p. L., Dohalice/Cerekvice, Třebeš; skupina B (10): M. Lhota A, Nový HK, Slavia HK, Urbanice; skupina C (12): Stěžery A, Smiřice, Černilov, M. Lhota B; skupina D (14): Kunčice, Prasek, Hořiněves, Stěžery B, Třebeš dívky. Nominační tréninky výběru OFS HK dívky WU-11 (9 a 10.30 hala Vysoká). **Hokejbal:** Extraliga muži: HBC HK 1988 – Sudoměřice (13 hř. Orel).

Vodní pólo: I. liga muži: Slavia HK – Olomouc (12), Slavia HK – Přerov (18).

Přebor ČR st. žáci: Slavia HK – Plzeň (11), Slavia HK – Tábor (14), Slavia HK – Slavia Pr. (17 vše bazén Eliščíno nábřeží).

NEDELE 24. LISTOPADU – Basketbal: Extraliga juniorky U19: Sokol HK – USK Praha (10). Sdružený Vč přebor st. mini U13: Sokol HK – Týniště (12 a 13.45 vše hala Eliščíno nábř.). Liga U11: Sokol PP HK – Náchod (10 a 12 hala Třebeš). **Florbal:** I. liga junioři: FbC HK – J. Hradec (16 hala Třebeš). **Fotbal:** Pohár FAČR ženy: FC HK – Pardubice (16 UT Orl. kotlina). Příprava: FC HK U17 – Zaglebia Sosnowiec (10), FC HK U16 – Zaglebia Sosnowiec (12), LF UK HK – zahraniční studenti (15.30 vše UT Všesp. st.). **Halový fotbal:** Turnaj žáků ročníku 2010 od 8h (hala Hlušice). Halový OP ml. žáků v hale Předměřice s účastí 14 týmů – skupina A (8h): Hořiněves/Předměřice, Stěžery A,

Smiřice, Kunčice; skupina B (10): Prasek A, Stěžery B, Skřivany/Červeněves, Dohalice/Probluz, Urbanice; skupina C (12.30): Vysoká, Lhota p. L./Roudnice, Slavia HK, Prasek B, Třebeš dívky. **Futsal:** Krajský přebor: Hespro – Blešno (16.30), Štronček – Ř. Lhota (17.20), Hespro – Štronček (18.20), Ř. Lhota – Blešno (19.10 vše hala Předměřice). **Hokej:** Extraliga muži: Mountfield HK – Litvínov (16). Krajská liga: Třebešovice – Jaroměř (17). **Rugby:** ČR 18 (10 a 13 hř. UT Slavia HK Orl. kotlina). **Šachy:** Krajský přebor: Lída B – Lomnice (Hostinec Malý Růžek HK), Slavia HK B – Hronov (Orl. kotlina). Regionální přebor: Lída F – Jaroměř C (Hostinec Malý Růžek HK), Sokol HK B – N. Bydžov C (Eliščíno nábř.), Lipky HK B – Lída H Ortex (ZŠ Gočárova), N. Bydžov B – Dubenec (sokolovna), Slavia HK D – Lída G (Orl. kotlina) vše od 9h. (**ld**)

sport Hradecka

Fotbal uléhá k zimnímu spánku

Třetí liga, divize, ale i krajské soutěže napsaly o víkendu závěrečnou kapitolu podzimní části. Teď se znovu rozběhnou až v první polovině března 2020.

Fanoušci nejpopulárnějšího kolektivního sportu na světě musí smutnit, neboť svůj oblíbený fotbal teď nějaký čas nebudou moci sledovat, tedy alespoň v Královéhradeckém kraji. O víkendu skončila podzimní část krajských soutěží (KP a I. A třída), ale i republikových tříd, ve kterých měl zastoupení právě i náš region. V České fotbalové lize se to týká Chlumce nad Cidlinou a béčka FC Hradec Králové, v divizi pak trojlístku Náchod, Trutnov, Dvůr Králové. Pouze druholigoví Votroci ještě absolvuji v sobotu poslední zápas podzimu na Dukle. **(pt)**

SOUSEDSKÉ DERBY Rychnov nad Kněžnou (v bílých dresech) versus Kostelec nad Orlicí patřilo mezi hlavní taháky závěrečného podzimního kola krajského přeboru. Z výhry 1:0 se radovali hosté. Foto: www.fotbalfoto.cz/Petr Reichl

VÝROK TÝDNE

„Porušil jsem slib – do utkání jsem nastoupil. To, jestli to byla kravina, řešit nehodlám.“

Pavel Obermajer, trenér fotbalistů Jičína, po domácím vítězném duelu 15. dílu krajského přeboru s týmem Kratonohy/Olympia Hradec (3:1).

UDÁLOST TÝDNE

Basketbalisté Hradce Králové zapsali premiérové venkovní vítězství v letošním ročníku nejvyšší soutěže. V 10. kole Kooperativa NBL si pro něj dojeli až do daleké Ostravy, kde vyhráli 98:89.

O čem se mluví

Posedmé v řadě se Češi zúčastní evropského šampionátu

Dopadlo to. O žádnou suverénní jízdu nešlo, ale český fotbalový národák v příštím roce mezi evropskou smetánkou chybět nebude. Svěřenci trenéra Jaroslava Šilhavého si na mistrovství starého kontinentu zahrají posedmé v řadě.

Od rozdělení Československa jsme na šampionátu nikdy nechyběli. Váhu tomuto tvrzení přidává rovněž fakt, že podobným se mohou pochlubit pouze giganti, jakými jsou Španělsko, Německo, Itálie, Francie a Portugalsko. Češi na úvod kvalifikace utrpěli debakl v Anglii (0:5), pak ale dominovali v domácím prostředí, kde postupně porazili Bulharsko, Černou Horu, v úchvatné odvetě hrdý Albion, aby nakonec postup ztvdřili ve čtvrtek v Plzni proti dotěrnému Kosovu. Los základních skupin turnaje, který se bude hrát ve dvanácti městech odlišných koutů Evropy, se uskuteční 30. listopadu. **(to)** Foto: ČTK

Jak to vidím já

Pořád platí: U naší repre nikdy nevíte

Jednou jsi dole, jednou nahoře. To ví každý, tím spíš fanoušek našeho národního fotbalového mužstva. Někdy byste tým kouče Šilhavého nejraději vynášeli do nebes. Třeba jako po výhře nad Anglií. Jindy jsou reprezentanti zatracováni. Třeba jako tři dny po postupovém duelu s Kosovem. U našeho výběru prostě nikdy nevíte. A platí to i pro blížící se šampionát. Češi mohou překvapit, ale klidně i totálně vybuchnout.

Tomáš Otradovský, redaktor